



NATURA 2000



# Natura 2000

együtt a természet védelméért

frissítve 2009-ben



Európai Bizottság



# Tartalomjegyzék

<b>Natura 2000 – az élő táj része</b>	3. oldal
<b>A természeti területek kezelése</b>	4. oldal
<b>Mezőgazdaság és Natura 2000</b>	6. oldal
<b>Erdőgazdálkodás és Natura 2000</b>	8. oldal
<b>Szabadidős tevékenységek Natura 2000 területeken</b>	10. oldal
<b>Fejlesztési projektek vizsgálata</b>	12. oldal
<b>Natura 2000: a tévhitek cáfolata</b>	14. oldal

**A Europe Direct szolgáltatás segítségével választ kaphat az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire.**

**Új, ingyenesen hívható telefonszámunk:  
00 800 6 7 8 9 10 11**

További hasznos információk az interneten, keresse az Európa szervert (<http://ec.europa.eu>).

Az Európai Bizottság természetpolitikájával kapcsolatos további információk a [http://ec.europa.eu/environment/nature/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm) címen található.

A katalógusadatokat a kiadvány végén találhatók.

Luxemburg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, 2009

ISBN 978-92-79-11549-3

© Európai Közösségek 2009

A kiadvány a forrás feltüntetésével szabadon másolható.

A közzétett fényképek szerzői jogvédelem alatt állnak, a szerzők kifejezett engedélye nélkül tilos azokat más célra felhasználni.

A kiadvány az EU öko-címkéjével ([http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm)) minősített grafikai papír felhasználásával készült.



A közzétett fényképek szerzői jogvédelem alatt állnak, a szerzők előzetes írásos engedélye nélkül tilos azokat felhasználni.

**Borító:** Christopher Achemeier; Nationalpark Hainich; Lorne Gill/SNH; Espaces Naturels de France (ENF); Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; Hortobágy National Park

**3. oldal:** English Nature; Pauliina Kulmala; Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; Eduardo de Miguel/Fundacion Global Nature

**4–5. oldal:** Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; Espaces Naturels de France (ENF); Catherine Keena; Hortobágy National Park; Archiv der Abteilung Umweltschutz, Amt der Tiroler Landesregierung

**6–7. oldal:** Christopher Achemeier; Rüdiger Specht/Untersee life; F. Kis/WWF Hungary; E. Stegmaier – RP Freiburg; Fundacion CBD Habitat; APCOR; Voldemar Rannap; Susanne Forslund

**8–9. oldal:** Nationalpark Hainich; John Houston; Buchenwaldinstitut.e.V.; Forstliche Versuchs- und Forschungsanstalt, Abt. Landespflege, Arbeitsbereich Wildökologie; Jorma Luhta; Peter Creed

**10–11. oldal:** Lorne Gill/SNH; George Logan/SNH; Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; FACE; Micheal O'Brian; Diego L. Sanchez; K Taskinen

**12–13. oldal:** Lorne Gill/SNH; Rotterdam flygbild; Peter Creed; Stuart Elsom

**14–15. oldal:** Wolfgang Hochhardt, NABU/Untersee LIFE project; LPN; John Houston; LIFE New Forest Partnership; Spanish Cetacean Society SEC; Jim Asher

*A Natura 2000 hálózat az Európai Unió területének majdnem egy ötödét érinti. Vidéki tájaink szerves részeként az ember és a természet harmonikus együttélésének tükrözi.*

## Natura 2000 – az élő táj része

A Natura 2000 hálózat 1992-ben jött létre, amikor az Élőhelyvédelmi Irányelvet – a Madárvédelmi Irányelv után – elfogadták. Ez a két rendelet képezi az Európai Unió természetvédelmi politikájának alapját.

A hálózat létrehozásával Európa a Biodiverzitás Egyezményben vállalt nemzetközi kötelezettségeit is teljesíti, melyek célja a globális biodiverzitás megőrzése. Emellett meghatározó eleme a tagállamok állam- és kormányfői által 2001-ben, a „biológiai sokféleség pusztulásának 2010-ig történő megállítására” tett vállalásainak. Az ambiciózus célok teljesítésének részletes menetrendjét az EU 2006 júniusában elkészített Biodiverzitás Akcióterve írja le.

A Natura 2000 hálózat célja a sérülékeny fajok és élőhelyeik védelme európai előfordulási területükön, ország- vagy közigazgatási határoktól függetlenül. Ugyanakkor a Natura 2000 nem az emberek elől elzárt, szigorúan védett természetvédelmi területek rendszere.

A Natura 2000 elvei szerint az ember a természet része, s kölcsönös egymásrataltságunkról nem szabad elfeledkeznünk. Megjegyzendő, hogy számos Natura 2000 terület kifejezetten az eddigi művelési mód miatt vált értékké, s különösen fontos, hogy ezek a tevékenységek (mint például a hagyományos gazdálkodás) a jövőben is folytatódhassanak.

Az effajta megközelítésnek több előnye van a természetvédelem és a vidéken élők, illetve az ott dolgozók számára egyaránt. A különféle tevékenységeket végzők aktív részvételével biztosítható, hogy a Natura 2000 természeti területein található sérülékeny fajok és féltermészetes élőhelyek – a művelés révén – valóban fennmaradhassanak.

Mindezekon túl a Natura 2000 – nagy kiterjedése folytán – Európa-szerte jelentős szerepet játszik a vidék gazdasági életképességének és társadalmi szerkezetének fenntartásában. Új lehetőségeket teremt a gazdaság diverzifikálására (sokszínűbbé tételére) és a helyi befektetésekre, fejlesztésekre.

Mindez ma már a legmagasabb politikai körökben is elismert. A Közös Agrárpolitika nemrégiben végrehajtott reformja során különválasztották a termelést és a támogatásokat, s bevezették a kedvező mezőgazdasági és környezeti állapoton alapuló, közvetlen támogatási rendszert.

Bővítették a Vidékfejlesztési Rendelet alapján finanszírozható tevékenységek körét is. A rendelet egyik célja, hogy elősegítse a vidék és környezete fejlődését az európai biológiai sokféleség – és különösen a Natura 2000 hálózat – számára kedvező művelési módok támogatásával.

Ebben a kiadványban áttekintjük a Natura 2000 egyes ágazatokat érintő területkezelési vonatkozásait, s bemutatjuk a különféle érdekcsoportok együttműködési lehetőségeit azzal a céllal, hogy Európa gazdag biológiai sokféleségét megóvjuk és elősegítsük a fenntartható fejlődést.

További információk az Európai Bizottság honlapjának természetvédelemmel foglalkozó oldalain találhatóak: [http://ec.europa.eu/environment/nature/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm).



A Natura 2000 a fenntartható használat elvét alkalmazza. Nem a gazdasági tevékenységek leállítása a célja, hanem azon feltételek meghatározása, melyek betartásával Európa biológiai sokfélesége megőrizhető.

# A természeti területek kezelése

## Hogyan történik a területek kijelölése?

A Natura 2000 hálózat egyrészt a Különleges Természetmegőrzési Területekből áll, melyeket az Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben meghatározott, több mint 230 veszélyeztetett élőhely, és a több mint 1000 faj közül – egy vagy több – védelme okán nyilvánítottak természeti területté.

Másrészt a hálózat a Madárvédelmi Irányelvben meghatározott, több mint 190 veszélyeztetett madárfaj, és a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek védelmére létrehozott Különleges Madárvédelmi Területekből áll. Némely különösen értékes terület egyszerre tartozhat mindkét kategóriába.

Eddig mintegy 25.000 területet nyilvánítottak a Natura 2000 hálózat részévé. Együttesen Európa területének majdnem egy ötödét borítják.

A hálózat legfőbb célja, hogy a sérülékeny élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetét természetes (európai) elterjedési területükön megőrizze – vagy szükség esetén – helyreállítsa.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv hatálya alá eső élőhelyek kijelölése három szakaszban történik:

- Az **első szakaszban** országos szintű, tudományos felméréseket végeznek. Minden állam egységes szakmai kritériumok alapján azonosítja az élőhelyek vagy fajok számára fontos helyszíneket. Ezeket a nemzeti listákat hivatalosan elküldik az Európai Bizottságnak.

<sup>1</sup> A Natura 2000 hálózat létrehozásáról a Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (Élőhelyvédelmi Irányelv), valamint a Tanács 79/409/EGK irányelve (1979. április 2.) (Madárvédelmi Irányelv) rendelkezik.

- A **második szakaszban** a Bizottság – a tagállamokkal és a szakemberekkel szoros együttműködésben – a nemzeti listák alapján kiválasztja a kilenc biogeográfiai régió közösségi jelentőségű területeit.

Mivel mindegyik biogeográfiai régió több ország hasonló adottságú térségét – részben vagy egészben – érinti, ezért a természeti területeket a fajok vagy az élőhelytípusok elterjedési területén betöltött funkciójuk szerint választják ki, a politikai vagy közigazgatási határoktól függetlenül.

- **Harmadik szakasz:** a Közösségi Jelentőségű Területek ezt követően a Natura 2000 hálózat részévé válnak. A tagállamoknak 6 éven belül kell ezeket Különleges Természetmegőrzési Területté nyilvánítaniuk, és – amennyiben szükséges – gondoskodniuk kell a fajok és élőhelyek kedvező természeti állapotának biztosításáról vagy helyreállításáról.

A Madárvédelmi Irányelv alapján kijelölendő természeti területeket másfajta eljárás keretében választják ki: a tagállamok javaslatai, majd az ezt követő értékelés alapján közvetlenül kerülnek be a Natura 2000 hálózatba.

## Melyek a Natura 2000 területekkel kapcsolatos kötelezettségek?

Az irányelv szerint a Natura 2000 területeken...

- meg kell akadályozni minden olyan tevékenységet, amely jelentősen megzavarhatja azon fajokat, illetve károsítja azokat az élőhelyeket, amelyek védelme érdekében a természeti területet kijelölték.
- szükség esetén intézkedéseket kell hozni az élőhelyek és fajok „kedvező





természetvédelmi állapotának”  
fenntartására vagy helyreállítására.

A területek védelmét minden tagállam a maga által választott módon biztosítja:

- jogszabály alkotásával (pl. természetvédelmi terület létrehozása),
- szerződéses alapokon (pl. területkezelési megállapodások a földtulajdonosokkal),
- vagy adminisztratív eszközökkel (pl. területkezelési támogatások).

Bármely megoldást választják, az érintett terület gazdasági, társadalmi és kulturális szükségleteit, illetve a regionális és helyi jellemzőket egyaránt figyelembe kell venni. Mindezt az Élőhelyvédelmi Irányelv is előírja.

#### Az érintett felek bevonása

Az érintett felek bevonása a gyakorlatban a földtulajdonosokkal és más érintett csoportokkal való szoros együttműködést jelenti a Natura 2000 természeti területein és környékén, annak érdekében, hogy – a helyi gazdasági-társadalmi viszonyokat is tiszteletben tartva – közös megegyezés születhessen a területen található fajok és élőhelyek megőrzéséhez legmegfelelőbb módszerek alkalmazásáról.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv a párbeszéd megalapozása és gyakorlatias kezelési megoldások közös kidolgozása érdekében kezelési tervek használatát ajánlja.

Ugyan nem kötelező kezelési tervek készítése, használatuk megfontolandó, mert:

- leírják a területen található élőhelyek és fajok természetvédelmi szükségleteit, így mindenki számára nyilvánvaló, mit kell védeni és miért;
- elemzik a terület gazdasági-társadalmi és kulturális jellemzőit, valamint a gazdálkodók, a fajok és élőhelyek kapcsolatait;

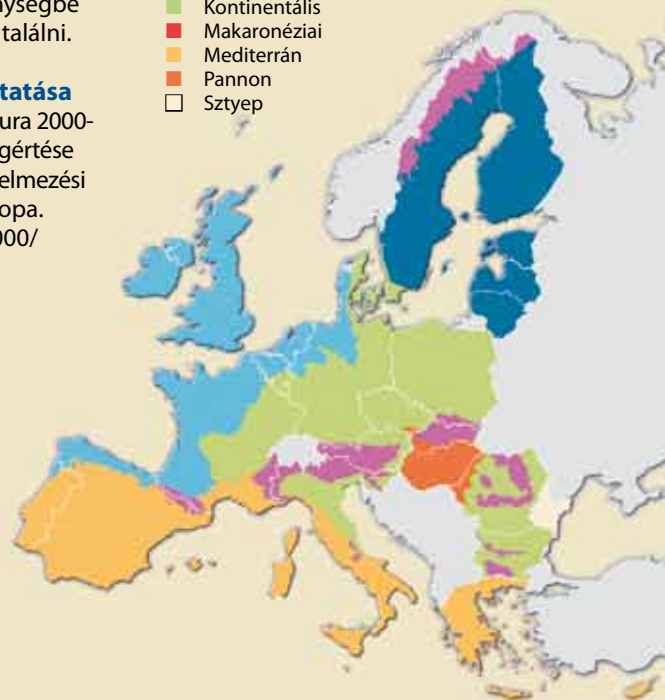
- nyílt fórumot biztosítanak az érdekcsoportok közötti viták számára és hozzájárulnak a terület hosszú távú kezelését illető konszenzus kialakításához;
- segíti az eredmények elfogadását;
- segítenek a praktikus, fenntartható és a többi földhasználati tevékenységbe illeszkedő megoldásokat megtalálni.

#### Az Európai Bizottság iránymutatása

A természetvédelmi irányelvek Natura 2000-re vonatkozó rendelkezéseinek megértése érdekében a Bizottság részletes értelmezési útmutatót tett közzé. [http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm)

Az Európai Unióban található  
biogeográfiai régiók:

- Alpesi
- Atlanti
- Fekete-tengeri
- Boreális
- Kontinentális
- Makarónéziai
- Pannon
- Sztyep



#### Ami valóban így van...

- Számos földhasználati módot a korábbi gyakorlatnak megfelelően lehet folytatni, mert eddig is megfeleltek a területen élő fajok és élőhelyek természetvédelmi igényeinek.
- Ahol a tevékenységek nem kívánt módon hatnak a fajokra vagy élőhelyekre, módosításuk a termelékenység veszélyeztetése nélkül végrehajtható.
- A természetvédelmi érdekeket követő kezelési módok a Vidékfejlesztési Rendelet alapján további pénzügyi támogatást kaphatnak.
- Vadászat, halászat, turizmus és egyéb szabadidős tevékenységek akkor folytathatók a területen, ha fenntarthatóság jellemzi őket, és nem károsítanak ritka fajokat vagy élőhelyeket, illetve nem akadályozzák azok regenerálódását.

#### És ami tévhit...

- A földek automatikusan elvesztik értéküket, ha a Natura 2000 részévé nyilvánítják őket.
- Minden gazdasági tevékenységet korlátoznak.
- A vadászatot betiltják.
- Tilos bármilyen infrastruktúra létesítése.
- A hétköznapi tevékenységeket is környezetvédelmi hatásvizsgálatnak kell alávetni.

Számos Natura 2000 terület kifejezetten az eddigi gazdálkodásnak köszönheti természeti értékeit.

## Mezőgazdaság és Natura 2000

### A földművelés változásai

Európában rendkívül változatos és értékekben gazdag tájakkal találkozhatunk. Ez a sokszínűség részben az évszázadokon keresztül folytatott mezőgazdasági művelés eredménye, ami számos, különösen gazdag élővilágú, féltermészetes élőhelyet hozott létre – ilyenek a kaszáló-, láp- vagy mocsárrétek, a fás legelők vagy a fenyérek.

Részben e féltermészetes élőhelyek teszik Európa tájait mind a kulturális, mind a biológiai sokféleség szempontjából különlegessé.

Eme értékes területek azonban sajnálatos módon eltűnőben vannak. Az elmúlt ötven évben Európa mezőgazdasága gyökeres változásokon ment keresztül. A világháborút követően a gazdálkodás intenzívebbé tételére és modernizálásra ösztönözték a gazdálkodókat, hogy így is növeljék a termés mennyiségét és a hatékonyságot. Monokultúrákat telepítettek, megnövelték a parcellák nagyságát, bővítették az állattartó gazdaságokat, növényvédő szereket és műtrágyákat kezdtek alkalmazni.

De nem minden gazdaság tudott lépést tartani az elvárásokkal. Néhol a helyi adottságok is kedvezőtlenek: túl meredek az oldalak, gyenge a termőtalaj, túl nagyok a távolságok, vagy épp nem biztosított a gazdaság munkaerőigénye... Ennek következtében sokan hagyták el Európa marginális mezőgazdasági területeit, s máshol kerestek megélhetési lehetőséget.

Európa-szerte nagy mezőgazdasági területeket alakítottak át drasztikusan vagy éppen felhagytak művelésükkel. Ezen ellentétes folyamatok együttese ma is jelentősen befolyásolja Európa

biológiai sokféleségét; és gyors ütemben fogyatkoznak a kiemelkedően magas természeti értéket jelentő mezőgazdasági területek.

### Mezőgazdasági területek a Natura 2000-ben

A nagy biológiai sokféleség gyakran jár alacsony gazdasági termelékenységgel, ezért a Natura 2000 mezőgazdasági területei többnyire marginális fekvésűek. Tipikus példái ennek az alpesi kaszálók és legelők, az alföldi sztyepprétek, a dehasas/montados neveken ismert ibériai örökzöld tölgyes ligeterdők, a fenyérek vagy a láp- és mocsárrétek.

E térségekben a jelenlegi művelési módok feltehetően megfelelnek a természeti területek szükségleteinek, így biztosítani kell fennmaradásukat. A Natura 2000 területei közé való jelölésük elősegítheti az itt folytatható tevékenységek felvirágzását, mivel társadalmi értékükre, illetve a fenntartásukra vagy újraélesztésükre igénybe vehető EU-támogatásokra irányítja a figyelmet.

### Az Európai Unió Vidékfejlesztési Rendelete

A mezőgazdaság kulcsszerepe természeti környezetünk fenntartásában ma már a legmagasabb politikai körökben is elismert. A Közös Agrárpolitika legutóbbi módosításai például különválasztották a termelést és a támogatásokat; s az utóbbiakat inkább a mezőgazdasági területek megfelelő műveléséhez és jó környezeti állapotuk megőrzéséhez kötötték.

A jelenleg érvényben lévő rendeletben (2007–2013) már kifejezett célkitűzésként szerepel a környezet és a vidék fejlesztése. Az agrár-környezetvédelmi programok révén számos, a környezet számára





kedvező művelési mód alkalmazásához nyújt támogatást. Mindennek messzemenő hatása van Európa biológiai sokféleségére és különösen a Natura 2000 hálózatra, hiszen a gazdálkodók ma már extra pénzügyi támogatásra jogosultak, amennyiben természetbarát tevékenységet folytatnak.

### A Natura 2000 lehetőségei a Vidékfejlesztési Programban

- A „termelőknek nyújtott közvetlen kifizetések” már nem a termeléshez, hanem a mezőgazdasági terület „megfelelő mezőgazdasági és környezetvédelmi állapotának” megőrzéséhez kapcsolódnak. Ez – többek között – az Élőhelyvédelmi és Madárvédelmi Irányelv rendelkezéseinek betartását is megkívánja.
- Időszakos és fokozatosan csökkenő (degresszív) támogatást is lehet igényelni az EU-jogszabályokban meghatározott, költségigényes

környezetvédelmi, egészségügyi vagy állatjóléti szabványok betartásából eredő költségek fedezésére.

- A „környezeti megszorítások alá tartozó mezőgazdasági terület” meghatározás ma már kizárólag a Natura 2000 területekre vonatkozik. Segíti a gazdálkodókat abban, hogy teljesítsék az Élőhelyvédelmi és Madárvédelmi Irányelvek előírásait, és kompenzációt biztosít a jó mezőgazdasági gyakorlat normál követelményeit meghaladó, különleges feladatok elvégzéséért.
- Mindezt kiegészíthetik a kifejezetten a környezet védelmére és a biodiverzitás megőrzésére létrehozott, önkéntes agrár-környezetvédelmi rendszerek, amelyek bizonyos konkrét természeti területek vagy vadon élő fajok védelme érdekében születtek. Minden EU tagállam maga alakítja ki saját agrár-környezetvédelmi

rendszerét, így lehetőség nyílik a regionális vagy nemzeti prioritások figyelembe vételére is.

- Támogatás kapható a Natura 2000 területek kezelési terveinek elkészítéséhez, illetve a Natura 2000 vagy más (természetvédelmi szempontból) fontos területek közjóléti értékének növeléséhez is.

### Az élővilág megőrzését elősegítő javaslatok mezőgazdászoknak:

1. földje szélén vagy a vízfolyások mentén hagyjon műveletlen, nem műtrágyázott sávot
2. kaszáljon minél később, ezzel kedvez a ritka növényeknek és a földön fészkelő madaraknak
3. mérsékelje a növényvédőszeres és a műtrágya használatát
4. lehetőleg ne szántson vagy arasson az utódnevelés időszakaiban
5. legeltessen mozaikosan, kerülje az alul- vagy túllegeltetést
6. állítson helyre kisebb tavacskákat
7. használjon őszi vetésű növényeket, mint az olajrepre, lucerna, leveles kel...
8. fordulós határháználattal – művelt területek, legelők és ugarok mozaikjával tegye változatosabbá földjét
9. őrizze meg az élővilág számára fontos tájképi elemeket, például a sövényeket, facsoportokat, árkokat, szegélyeket, kőfalakat...
10. télire hagyja meg a tarlót a földeken

### Együtt a gazdákkal a legeltetés újraélesztéséért a svédországi Öland szigeten

A dél-svédországi Öland szigetét évszázadokon át extenzíven legeltették juhokkal, marhákkal és lovakkal, s ennek eredményeként jött létre az „alvar” néven ismert, növényfajokban különösen gazdag skandináv fás legelők komplex mozaikja. A legeltetés a szigetlakók ezrei számára a legfontosabb gazdasági tevékenységet jelentette. Az elmúlt 30-40 év során azonban a hagyományos állattartás jövedelmezősége egyre csökkent, ezért a kisgazdaságok tulajdonosai közül sokan felhagytak tevékenységükkel. Ahogy a legeltetett területek zsugorodtak, úgy tűnt el az alvar is, s helyét a sokkal kisebb ökológiai értékkel bíró bozótos foglalta el.



Miután 26.000 hektárnyi fás legelőt a Natura 2000 hálózat részévé nyilvánítottak, a regionális természetvédelmi hatóság a helyi gazdálkodókkal szorosan együttműködve specifikus agrár-környezetvédelmi rendszert dolgozott ki. Ennek eredményeként a Stora Alvaret területének 85 %-át ismét legeltetik, és a gazdák több mint 2 millió eurónyi támogatást kapnak évente. Új piaci lehetőségek is nyílnak termékeik számára, többek között – a természeti és kulturális örökség miatt – a szigetre látogató turisták növekvő számának köszönhetően.



*A Natura 2000 területek kijelölése nem jelenti egyúttal az erdők termelésből történő, szisztematikus kivonását, bár előfordul, hogy egyes tevékenységeket az ott előforduló ritka fajok vagy élőhelyek védelme érdekében módosítani kell.*



## Erdőgazdálkodás és Natura 2000



### Európa erdei erőforrásai

Ma Európa területének összesen egy harmadát borítja erdő, bár az egyes országok között óriási különbségek vannak (Finnország területének 72 %-a erdő, míg Írországnak csak 8 %-a.)

Az erdők többsége „erdőgazdasági célokra alkalmas”, és változó intenzitással hasznosítják is őket. Az elmúlt ötven év folyamatai – miként a mezőgazdaságban – az intenzitás növelése és a nem honos fajok betelepítése felé billentették a mérleget. Az EU ma a világ második legnagyobb papír- és fűrészáru-termelője.

Európa erdei ugyanakkor más okból is fontosak: megkötik a talajt, vizet és szén-tantróznak, illetve magas rekreációs és esztétikai értékük van.

Ráadásul az erdőket különösen gazdag biológiai sokféleség jellemzi. Összetett szerkezetük és változatosságuk révén rengeteg növény- és állatfaj számára biztosítanak ideális élőhelyet, s az Európa erdős vidékein egykoron szabadon élő, nagy testű ragadozók (medvék, farkasok, illetve sasok) természetes menedékei.

Az ősi, természetes növénytársulások tipikus képviselői – egyebek közt – Finnország és Svédország nyugati tajga erdői, Közép-Európa ősbükkösei és gyertyános-tölgyesei, a Mediterráneum ibériaitölgy-erdői vagy borókásai.

Sajnálatos módon csak töredékük érte meg a XXI. századot. Mára csupán igen kicsiny kiterjedésű, töredékes erdődarabok maradtak – ez is indokolja a Natura 2000 hálózatba történő bevonásukat.

### Erdőgazdálkodás a Natura 2000 területeken

A Natura 2000 a természetes és a művelés alatt álló, féltermészetes erdőket egyaránt érinti.

A Natura 2000 hálózatba sorolás – a mezőgazdasághoz hasonlóan – nem jelenti a teljes erdőterület gazdasági célú termelésből történő, szisztematikus kivonását. Az eddigi művelési gyakorlatnak kétségkívül figyelembe kell vennie a honos természeti értékeket, különösen azokat a fajokat és élőhelyeket, melyek jelenléte miatt a területet a Natura 2000 részévé nyilvánították.

Előfordulhatnak viszonylag egyszerű módosítások, például elegendő némi holt faanyagot a földön hagyni vagy néhány olyan fát megvédeni, melyen ritka madarak fészkelnek; de vannak összetettebb feladatok is, pl. hosszúvágásfordulójú, szálalásos üzem mód alkalmazása vagy a nem honos fajok eltávolítása után őshonos, lombhullató fajok telepítése.

Sok múlik az erdő termőhelyi adottságain, illetve az ott található fajokon és élőhelyeken. Ismét hangsúlyozzuk: legjobban, ha a hosszú távú kezeléssel mindig a konkrét körülményeket figyelembe véve, a helyi érdekcsoportokkal és az érintett földtulajdonosokkal egyeztetve születik döntés.

E folyamatok támogatása érdekében az EU legfrissebb Vidékfejlesztési Rendelete (2007–2013) anyagi eszközöket biztosít a Natura 2000-es, magántulajdonban levő erdők kezeléséhez. Új erdő-környezetvédelmi intézkedéseket is bevezettek. Az agrár-környezetvédelmi rendszerekhez hasonlóan további pénzügyi támogatást jelentenek a természetbarát erdőgazdálkodást vállalók számára.





### Erdőgazdálkodási szerződések Franciaországban

Az Élőhelyvédelmi Irányelv I. mellékletében felsorolt erdei élőhelyek fele megtalálható Franciaországban, következésképp Natura 2000 területeinek több mint 40 %-a – részben vagy egészben – fás terület. Legnagyobb hányaduk magántulajdonban lévő, átlagosan 4 hektáros erdőtag.

Mindezek fényében Franciaországban egy önkéntes együttműködésen alapuló, helyi rendszert hoztak létre a Natura 2000 megvalósítására. Ennek keretében kezelési ajánlásokat készítettek minden egyes érintett területre vonatkozóan, melyekben – a helyi hatóságok felügyelete alatt – meghatározták a sajátos természetvédelmi igényeket és a szükséges intézkedéseket (köztük a pénzügyi támogatásokat) is.

Az így elkészült ajánlásokat közzétételük előtt formális irányító bizottság vitatta meg a helybeli érintettek bevonásával. A területi hatóságok és az érdekelt felek munkáját megkönnyíti a francia környezetvédelmi minisztérium által összeállított referenciaanyag, részletes tájékoztatást nyújtva az ott élő fajok és erdőtípusok természetvédelmi igényeiről, termőképességéről és hasznosítási lehetőségeiről. Egyúttal segíti a gazdasági célú erdőhasználat ideális mértékének meghatározását is.

A kezelési útmutatók ismeretében, a szükséges extra beavatkozások jellemzőitől függően a helyi hatóságok „Natura 2000 szerződések” néven közszolgáltatási megállapodásokat köthetnek, melyek célja az érdekeltek jutalmazása a „közösség érdekében tett szolgálataikért”. A szerződésben legalább 5 éves távlatban pontosan meghatározzák a védelemre szoruló fajok vagy erdei élőhelyek fenntartását, esetleg helyreállítását célzó feladatokat, továbbá az anyagi segítségnyújtás módját, legyen az beruházási támogatás vagy pedig területalapú, évente juttatott segély.

Ezeket a szerződéseket – új vidékfejlesztési programján keresztül – részben az EU finanszírozza. Jelentős pénzügyi forrásokkal támogatja a helybeliek Natura 2000-hez tartozó erdőkben való aktív gazdálkodását, amelyeket anyagi eszközök hiányában egyébként felhagytak vagy kivágtak volna.



### Erdőgazdálkodás és sikekfajdvédelem Németországban

A dél-németországi Fekete-erdő a sikekfajok legutolsó közép-európai menedéke. Az 1990-es években 80 km<sup>2</sup>-nyi, korábban magas hozamú gazdasági erdőt vontak ki a termelésből a természetes állapot helyreállítása érdekében. Ez azonban nem kedvezett a sikekfajoknak. Kezelés hiányában az erdő túlkorossá, homogénné és túl sűrűvé vált sok erdei faj számára, s többé már nem biztosította a sikekfajok túléléséhez szükséges, komplex élőhely-mozzaikot sem.

Ezért az illetékes erdészeti intézet a sikekfajok természetvédelmi szükségleteinek megfelelő, aktív gazdálkodás visszaállítása mellett döntött. Úgy vélték, nem szükséges a teljes erdőt a madárfaj számára optimális élőhellyé változtatni. Elegendő a terület 30–45 %-án biztosítani a megfelelő állapotokat, az élőhelyet pedig időről időre „költöztetik”. A megvalósításhoz szükséges, különleges gazdálkodási előírásokat egyeztetették a helyi erdészekkel, majd végrehajtási szerződést kötöttek velük.

Ez a dinamikus erdőgazdálkodási mód igencsak elnyerte az erdőgazdálkodók tetszését. Ismét gazdasági céllal működtethetik erdeiket, és a legtöbb természetvédelmi beavatkozást a szokásos erdészeti tevékenységek során elvégezhetik. Mivel mindez egybeesett érdekeikkel, néhány évvel később teljes mértékben támogatták a Natura 2000-hez tartozó erdők területi bővítési tervét, az egész sikekfaj metapopuláció élőhelyének biztosítása érdekében.



*A Natura 2000 hálózat  
kitűnő lehetőséget biztosít  
Európa gazdag természeti  
örökségének felfedezésére,  
valamint szépségeiben való  
gyönyörködésre.*

# Szabadidős tevékenységek Natura

## Szabadidős tevékenységek a természetben

Az emberek számtalan különböző okból látogatnak ki a természetbe. Sokan a békés, csendes, szép környezetben akarnak pihenni, mások szeretnek új tájakat megismerni, míg a többiek inkább az aktív pihenés formáit keresik – úszás, túrázás, kerékpározás, horgászat vagy vadászat...

Bármilyen legyen az indok, a Natura 2000 Európa egyedülálló természeti öröksége megismerésének és élvezetének kiváló színtere.

Amíg a szabadidős tevékenységek nem károsítják a hálózat területén található fajokat és élőhelyeket, legtöbbször összehangolható az Élőhelyvédelmi és a Madárvédelmi Irányelv előírásaival.

Ennek kulcsa leginkább a vonzerőt biztosító, átgondolt tervezésben és az erőforrások bölcs hasznosításában rejlik. Tipikus példa erre a vadászat, melynek létjogosultságát a Madárvédelmi és az Élőhelyvédelmi Irányelv a fenntartható használat egyik formájaként ismeri el, s nem tiltja automatikusan gyakorlását a Natura 2000 területeken.

Az irányelvek – tiltás helyett – meghatározzák a vadászati tevékenységek kereteit, biztosítva a vadászat és a vadászható fajok egészséges és életképes populációinak fennmaradása közötti egyensúlyt.

## Az Európai Bizottság vadászati iránymutatása

A Madárvédelmi Irányelv vadmadarak vadászatára vonatkozó rendelkezéseinek megértése és elfogadása érdekében a Bizottság közreadott egy útmutatót.

A dokumentum célja a Madárvédelmi Irányelv vadászati rendelkezéseinek a jelenlegi jogi környezet és az esetlegesen keretében való bemutatása. Elsősorban szakmai alapelvekre és adatokra épül. Különösen a szabadidős tevékenységként gyakorolt vadászat időzítését járja körül a Madárvédelmi Irányelv szemszögéből, és meghatározza a vadászidények kijelölésének lehetőségeit és korlátait.



Az anyagot a vadászokkal és a természetvédelmi szervezetekkel szoros együttműködésben állították össze; azóta megállapodás is született a fenntartható vadászati gyakorlatról kezdett párbeszéd folytatására.



# 2000 területeken



## Turizmus

A turizmus az egyik legdinamikusabban növekvő gazdasági szektor Európában. Ahogy a munkával töltött órák száma általánosságban csökken, és egyre többen mennek rendszeresen rövidebb szabadságra, megnőtt a kereslet a specializáltabb turisztikai lehetőségek (pl. természetjárás, vadles) iránt. Az ilyen alternatív szabadidős tevékenységek formák majdnem háromszor olyan gyorsan fejlődnek, mint a klasszikus turisztikai piac.

Mivel a Natura 2000 Európa – természeti és a biológiai sokféleség szempontjából – legértékesebb területeinek többségét őrzi, mágnesként vonzza a látogatókat, hiszen karnyújtásnyira hozza a természet megtapasztalásának lehetőségét, akár vadles, akár túrázás, felfedezőutak, kenuzás stb. révén... Egyidejűleg hozzájárul a helyi gazdaság diverzifikálásához, ösztönzi a helyi turisztikai befektetéseket és más kezdeményzéseket.

Mindemellett feltétlenül biztosítani kell a turizmus számára a természetkímélő fejlődés lehetőségét. Ezt könnyebb megvalósítani, ha a természeti erőforrás fenntartásához anyagi érdek is fűződik. Furcsamód a tömegturizmus törekvései ennek épp ellentmondanak; különösen a tengerpartokon és a hegyvidékeken tekintik „vetélytársnak” a természetet.

Mivel a turizmus versenyorientált, bármely kezdeményezés sikere az átgondolt tervezésen, a gondos előkészítésen múlik. Ez nemcsak az értékes természeti erőforrások fenntartható hasznosítását biztosítja, hanem a turisztikai tevékenységeknek a vidéki életmódba való beágyazódását is ösztönzi.

Egyre több tapasztalattal rendelkezünk a Natura 2000 területeket érintő, fenntartható turizmus fejlesztésével kapcsolatban. Két mintaterületen (Lettországon és Andalúziában) például a falusi turisztikai szolgáltatók 40 új, a Natura 2000-hez kapcsolódó turisztikai terméket hoztak létre. Tapasztalataikat egy kiadványban összegezték, illetve az interneten, a [www.natura2000tourism.eu](http://www.natura2000tourism.eu) cím alatt bővebb információk is olvashatók a projektről.



## Kanári-szigetek: a természetbarátok édenkertje

Évente több mint 11 millió turista keresi fel a Kanári-szigeteket. Bár legtöbbször a napsütés miatt jönnek, folyamatosan növekszik azok száma is, akiket a különleges élményt nyújtó természeti környezet vonz. És bizony nagyon sok itt a látnivaló! A Kanári-szigetek a világ növényvilágának „forró pontjai” közé tartoznak, a környező tengerek tele vannak delfinokkal és teknősökkel; számos ritka vagy szokatlan faj talált itt otthonra.

A szigetek területének több mint 30 %-át nyilvánították a Natura 2000 hálózat részévé. Ez a nemzetközi elismerés nagy szerepet játszott a természeti turizmus robbanásszerű növekedésében. Emellett olyan érdekes partnerségek kialakulását ösztönözte, melyek turisztikai bevételeik révén ritka fajok (például Európa legnagyobb hüllője, az El Hierro-i óriásgyík) megmentését segítik. Nem csoda, hogy ez a szelíd óriás ma már a sziget egyik jelképe.



## Natura 2000 turizmus Lappföldön

Lappföldön rendkívüli szépségű, hatalmas kiterjedésű erdőkkel és mocsarakkal találkozhatunk. Amikor 300 km<sup>2</sup>-nyi területet a Natura 2000 részévé nyilvánították, a helybeli lakosság tiltakozni kezdett, féltették ugyanis épp csak bontakozó turisztikai piacukat. A nemzeti park vezetősége az ellenkezőjéről biztosította őket, hiszen a Natura 2000 segít a munkahelyek és üzleti lehetőségek megteremtésében. Gondos előkészítés után több tanösvényt is létrehoztak a vidéken, amely elterelte a látogatókat az érzékeny területekről, ugyanakkor biztosította a várt élményeket.

A tanösvények annyira népszerűek bizonyultak, hogy az újságok címlapjára kerültek. A helyi vállalkozások azóta is a látogatók számának folyamatos növekedéséről számolnak be, és sokan most már szövetségest, nem pedig ellenséget látnak a Natura 2000 hálózatban.



A Natura 2000 területeket bármilyen módon érintő új tevékenységeket vagy fejlesztéseket nem utasítják el azonnal és automatikusan, hanem az Élőhelyvédelmi Irányelvben lefektetett eljárásrend lépéseinek megfelelően döntenek róluk.

# Fejlesztési projektek vizsgálata

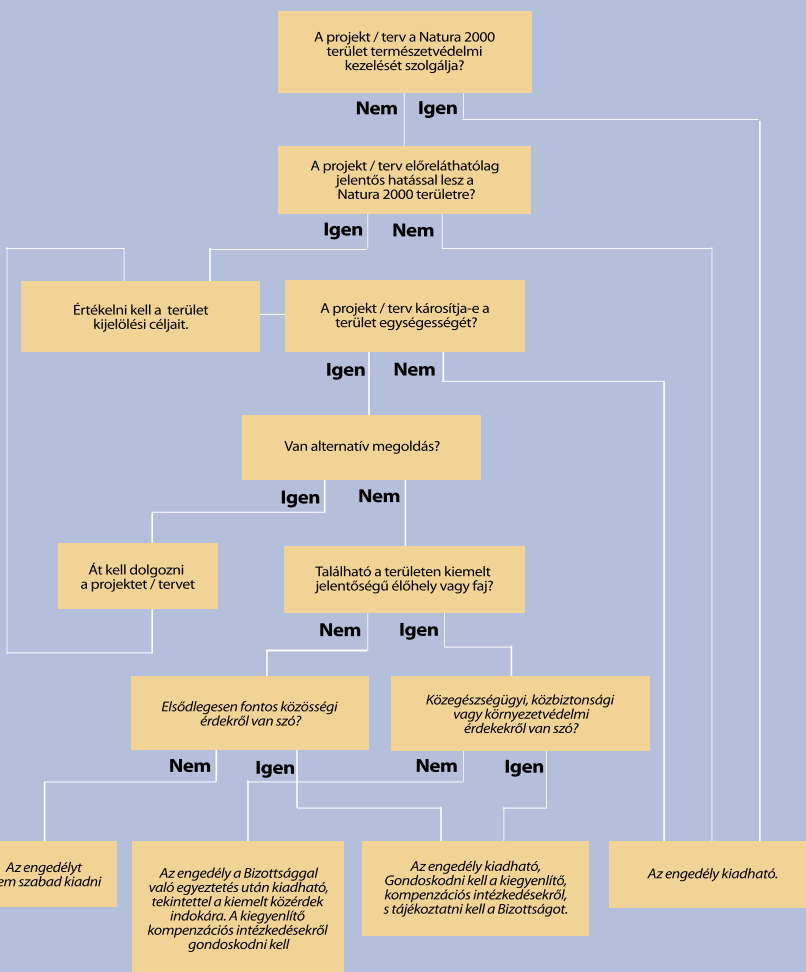
## Fejlesztések és a Natura 2000

Némely esetben olyan fejlesztési terveket vagy projekteket javasolnak, melyek hatással lehetnek a Natura 2000 hálózat részét képező természeti területekre: például utak építése, turisztikai komplexumok létesítése vagy új kőbányák nyitása.

A fejlesztések – például nagyobb erdőtelepítések vagy öntözőrendszerek kiépítése – jelentős mértékben módosíthatják a Natura 2000 területeken vagy környékükön jelenleg alkalmazott földhasználati módokat.

Az EU-irányelvek egyiket sem tiltják automatikusan, de szigorú átvilágítási eljárást írnak elő egy terv vagy projekt engedélyezésének mérlegelésére.

### A Natura 2000 területeket érintő tervek és projektek vizsgálata



## Többlépcsős eljárás

Az Élőhelyvédelmi Irányelv 6. cikkelye írja le az alábbi, többlépcsős eljárást: A "projekt" kifejezés az építkezéseket és a természeti környezetbe való egyéb beavatkozásokat takarja. "Terv" alatt a földhasználati terveket, ágazati terveket vagy programokat értjük, de nem foglalja magába az általános politikai nyilatkozatokat.

- **Első lépcső:** először meg kell állapítani, hogy a terv vagy projekt jelentős hatással van-e az adott területre. Ha befolyása várhatóan nem lesz jelentős, a projekt azonnal engedélyezhető.
- **Második lépcső:** amennyiben a terv vagy projekt előreláthatólag jelentős hatással lesz a területre, a javaslattevőnek át kell dolgoznia a projektet a valószínűsíthető hatások csökkentése érdekében, vagy más, alternatív megoldásokat kell fontolóra vennie (pl. a tervezett út nyomvonalának megváltoztatását), melyeknek már nincs negatív hatása a területre.
- **Harmadik lépcső:** ha nincs alternatív megoldás, de a projekt vagy a terv megvalósítása elengedhetetlen – pl. elsődlegesen fontos közösségi érdek –, végre kell hajtani, s egyúttal gondoskodni



kell a szükséges kiegyenlítő intézkedésekről, a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében.

Egy további óvintézkedés gondoskodik a kiemelt jelentőségű – azaz különösen veszélyeztetett, illetve sérülékeny – élőhelyeknek vagy fajoknak otthont adó természeti területet érintő tervek és projektek vizsgálatáról. Ezekben az esetekben kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal kapcsolatos, illetve – amennyiben a tagállam a Bizottság előtt bizonyítja – a közérdek kényszerítő indokaival alátámasztott beavatkozások engedélyezhetők.

Mindezek mellett kötelező gondoskodni a megfelelő

kompenzációs mechanizmusokról, amelyek kiegyenlítik az érintett EU-élőhelyek vagy -fajok által elszenvedett bármilyen kárt vagy veszteséget.

A három lépcsőben ismertetett döntéseket az érintett tagállam nemzeti hatóságainak kell meghozniuk. A Bizottság csak akkor avatkozik a döntéshozatali folyamatba, ha hivatalos panasz érkezik a tagállam döntése ellen, vagy ha a fejlesztési javaslat kiemelt jelentőségű fajokat, illetve élőhelyeket érint.

Ugyanakkor kötelező a Bizottságot a harmadik lépésben elfogadott tervek vagy projektek kapcsán javasolt kiegyenlítő intézkedésekről tájékoztatni, hogy bebizonyosodjon, nem sérül a Natura 2000 hálózat egységessége.

### Az Európai Bizottság iránymutatása

A Bizottság e rendelkezések megértése és elfogadtatása érdekében módszertani ajánlásokat tartalmazó útmutatót adott ki, amely részletesen ismerteti az Élőhelyvédelmi Irányelv 6(3.) és (4). cikkében megfogalmazott értékelések elvégzésének ajánlott menetét.

[http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm)



### Le Havre kikötőjének bővítése

A Szajna torkolata jelentős, hozzávetőleg 188 km<sup>2</sup> kiterjedésű Natura 2000 terület. Közvetlen szomszédságában található Le Havre kikötője, Franciaország legforgalmasabb teherforgalmi kikötője és a világereszkedelem egyik fő csomópontja.

A folyamatosan növekvő szállítási igények kielégítése érdekében nemrégiben fejezték be a kikötőbővítés első szakaszát. A projektnek azonban indítása előtt az Élőhelyvédelmi Irányelv 6. cikkében leírt értékelésen kellett átesnie. Nem volt kétséges, hogy egy ekkora léptékű bővítés drámai módon befolyásolja környezetét; a 6. cikk szerint lefolytatott vizsgálat azonban azt is megállapította, hogy a projekt a „kiemelt közérdek” kategóriába tartozik.

A bővítési projekt által okozott ökológiai károk minimalizálása és egy mindenki számára elfogadható kompenzációs csomag kialakítása érdekében a kikötői hatóságok a többszakaszos egyeztetés mellett döntöttek, hogy pontosan meghatározassák a torkolatvidéket érintő legfontosabb érdekeket. Mindössze 4 hónap alatt több mint 40 fórumot rendeztek, s az illetékes hatóságoknak sikerült a környezetvédő csoportokkal is hatékony együttműködést kialakítaniuk.

A végeredmény egy 46 millió eurós (ez kevesebb, mint a teljes költségvetés 1 %-a) környezetvédelmi intézkedéscsomag lett, melynek megvalósítása már a kikötőbővítés előtt megkezdődött. Elemei:

- A torkolattól délre létrehoztak egy kisebb szigetet, hogy a tengeri madarak ott pihenőhelyet találhassanak.
- A tengerparti homokdűnéken egy másik madárpihenőhelyet is kijelöltek, így pótolva a kikötő által elfoglalt sávot.
- Bonyolult tervek alapján a Szajna torkolatának kikötő fölötti részében helyreállították az iszapátonyokat, megváltoztatva a vízmagasságot és az áramlatokat, s így a víz ellepi az iszapot.

A Le Havre-i kikötőbővítési projekt ékesen bizonyítja, hogy a Natura 2000 és a gazdasági fejlődés nem egymást kizáró tényezők, amennyiben a 6. cikkben foglaltakat teljes mértékben betartják és az érdekcsoportok közötti párbeszédet a lehető legkorábban megkezdik; így az érintettek részt vehetnek a döntéshozatalban és a megfelelő megoldások vagy alternatívák felkutatásában.



A Natura 2000 hálózat céljainak megvalósulása az Élőhelyvédelmi és a Madárvédelmi Irányelv rendelkezéseinek megértésén múlik.

# Natura 2000: a tévhitek cáfolata



A nyilvános konzultáció a Natura 2000 folyamat létfontosságú része. A párbeszéd eredményesség szempontjából alapvető, hogy a megbeszélések a kölcsönös megértés és bizalom légkörében folynak. Ennek ellenére az EU természetvédelmi irányelveinek végrehajtása során számos tévhit keletkezett, amelyek nemcsak zavart, de alaptalan aggodalmakat is gerjesztenek.

Az alábbiakban választ adunk a leggyakoribb ellenvetésekre. Reméljük, sikerül a félelmeket eloszlatni, és jobban megértetni a Natura 2000 céljait, lényegét.

- **„Az Élőhelyvédelmi Irányelvet brüsszeli technokraták kotyvasztották titokban”**

A Natura 2000 az Európa élővilágának gyors ütemű pusztulása miatti aggodalmakra adott közvetlen válasz. Egy nemrégiben készített Eurobarométer-felmérés szerint az európai lakosok 43 %-a tartja komoly problémának a biológiai sokféleség pusztulását.

Válaszul a tagállamok miniszterei ötévnyi – a Tanácsban és az Európa Parlamentben folytatott – vita után, 1992-ben egyhangúlag elfogadták az Élőhelyvédelmi Irányelvet. Ezen időszak alatt számos érdekcsoport ismertette álláspontját a tagállamokkal és a Bizottsággal, és ezeket az észrevételeket a döntések során természetesen figyelembe vették.

- **„Minden Natura 2000 terület természetvédelmi rezervátum lesz”**

Egy terület akkor válik a Natura 2000 részévé, ha ott az Élőhelyvédelmi és Madárvédelmi Irányelvben

felsorolt, európai szinten jelentős fajok és élőhelyek találhatóak. Sok esetben ezek már – az eddigi emberi tevékenységeknek köszönhetően – kedvező természetvédelmi állapotban vannak, és csupán a munkák folytatása a feladat.

Ezért egy terület Natura 2000-es jelölése nem jár feltétlenül az addigi tevékenységek megváltoztatásával vagy leállításával. A tevékenységeknek azonban feltétlenül figyelembe kell venniük az ott található ritka fajokat és élőhelyeket, biztosítva megfelelő természeti állapotukat.

- **„Mindent abba kell hagynunk a területen a természetvédelem miatt”**

Természetesen lesznek olyan esetek, amikor szükségessé válik a Natura 2000-es jelölést indokló fajokra vagy élőhelyekre jelentős hatást gyakorló tevékenységek korlátozása vagy leállítása. Azonban minden egyes területet külön kell vizsgálni, nem lehet általánosságban alkalmaznia rendelkezéseket.

A fajok vagy élőhelyek kedvező természetvédelmi állapotának megőrzése nem szükségszerűen összeegyeztethetetlen az emberi tevékenységekkel. Valójában sok természeti terület fennmaradása kifejezetten az emberi tevékenységektől függ (pl. mezőgazdaság).

Az értékes területek némelyikén már most is a Natura 2000 szellemének megfelelő gazdálkodást folytatnak. Hálózatba vonásuk biztosítja, hogy ez a jövőben is így legyen.

Kiterjedése folytán a Natura 2000 a helyi befektetések számára is jelentős vonzerő lehet, segítve





az addigi földhasználati módok fenntartását vagy újak létesítését. A Vidékfejlesztési Rendelet számos intézkedése ma már kifejezetten a Natura 2000 hálózatot érinti, ugyanis felismerték a vidék dinamikus fejlesztésében betöltött fontos szerepét.

- **„Brüsszel fogja megmondani, mit lehet és mit nem”**  
Az Élőhelyvédelmi Irányelv és a Natura 2000 hálózat a szubsidiaritás elvén alapul. A tagállamok maguk választják meg a közösségi jelentőségű területek megőrzésének módját.

Bár nem kötelező kezelési tervek készíteni, az irányelv ajánlása szerint hasznos eszközök a kedvező természeti állapot fenntartása vagy helyreállítása érdekében szükséges feladatok meghatározásához.

Ezek az egyedi tervek a helyi érdekcsoportokkal való egyeztetés eszközei, és segítségükkel biztosítható, hogy a Natura 2000 terület sorsáról az együttműködés és a közös irányítás szellemében együttes döntés születhessen. A kezelési tervek gyakran segítik a különféle érdekcsoportokat a közös hang megtalálásában.

- **„Ha már egyszer egy területet a Natura 2000 részévé nyilvánítottak, érinthetetlené válik a további fejlesztések szempontjából”**  
Az irányelv nem tiltja feltétlenül új tevékenységek vagy fejlesztések megvalósítását a Natura 2000 területeken. Ugyanakkor a 6. cikk előzetes természetvédelmi hatásvizsgálat lefolytatását írja elő az előreláthatóan jelentős hatású új tervek vagy projektek esetében.

Ha a tervezett tevékenység előreláthatóan jelentős kárt okoz a területen és nincs alternatívája, a terv / projekt megvalósítható, de csak akkor, ha jelentős közérdeknek minősíthető és döntés született a kiegyenlítő intézkedésekről, amelyek ellensúlyozzák a fajokat és az élőhelyeket ért károkat.

- **„A természetvédelmi költségeket a Natura 2000 területeken élőknek kell megfizetni”**  
A tagállamok és a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy a Natura 2000 költségeit közösen fedezzük. A tagállamok saját nemzeti listájuk benyújtásakor a kiemelt fajok vagy élőhelyek kezelésének költségeiről is készítenek számításokat, és az eredményről tájékoztatják a Bizottságot.

Ezek a költségek beilleszthetők a különféle közösségi finanszírozási programokba. A vidékfejlesztési programok agrárkörnyezetvédelmi intézkedései különösen fontos szerepet játszanak a Natura 2000 területek alacsony intenzitású, hagyományos, környezetbarát művelésében. Az EU LIFE+ alapjából közel 800 millió euró érhető el a 2007-2013-as időszakban természet- és biodiverzitás-védelmi projektek számára, ami magába foglalja a Natura 2000 területekkel kapcsolatos, követendő gyakorlat és demonstrációs projektek támogatását is.



#### További részletek:

**Az Élőhelyvédelmi és a Madárvédelmi Irányelv megvalósítása érdekében az Európai Bizottság számos útmutatót és követendő gyakorlati beszámolót tett közzé az eddig említetteken felül, melyek a Nature & Biodiversity weboldalon elérhetők.**

- Útmutató kézikönyv és IT segédprogram a Natura 2000 finanszírozásáról
- Ajánlások tengeri Natura 2000 területek kijelöléséhez
- Ajánlások az Élőhelyvédelmi Irányelvben szereplő fajok védelmi követelményeinek teljesítéséhez
- Ajánlások a nagy testű ragadozók populáció-szintű kezelési terveinek készítéséhez
- Az Európai Bíróság rendelkezései az Élőhelyvédelmi és Madárvédelmi Irányelvekről
- A Natura 2000 területek kezelésével kapcsolatos követendő gyakorlat példái
- A Natura 2000 élőhelyek kezelési modelljei

A Natura 2000 rendszeres hírlevelére az alábbi címen iratkozhat fel:  
[http://ec.europa.eu/environment/nature/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm)



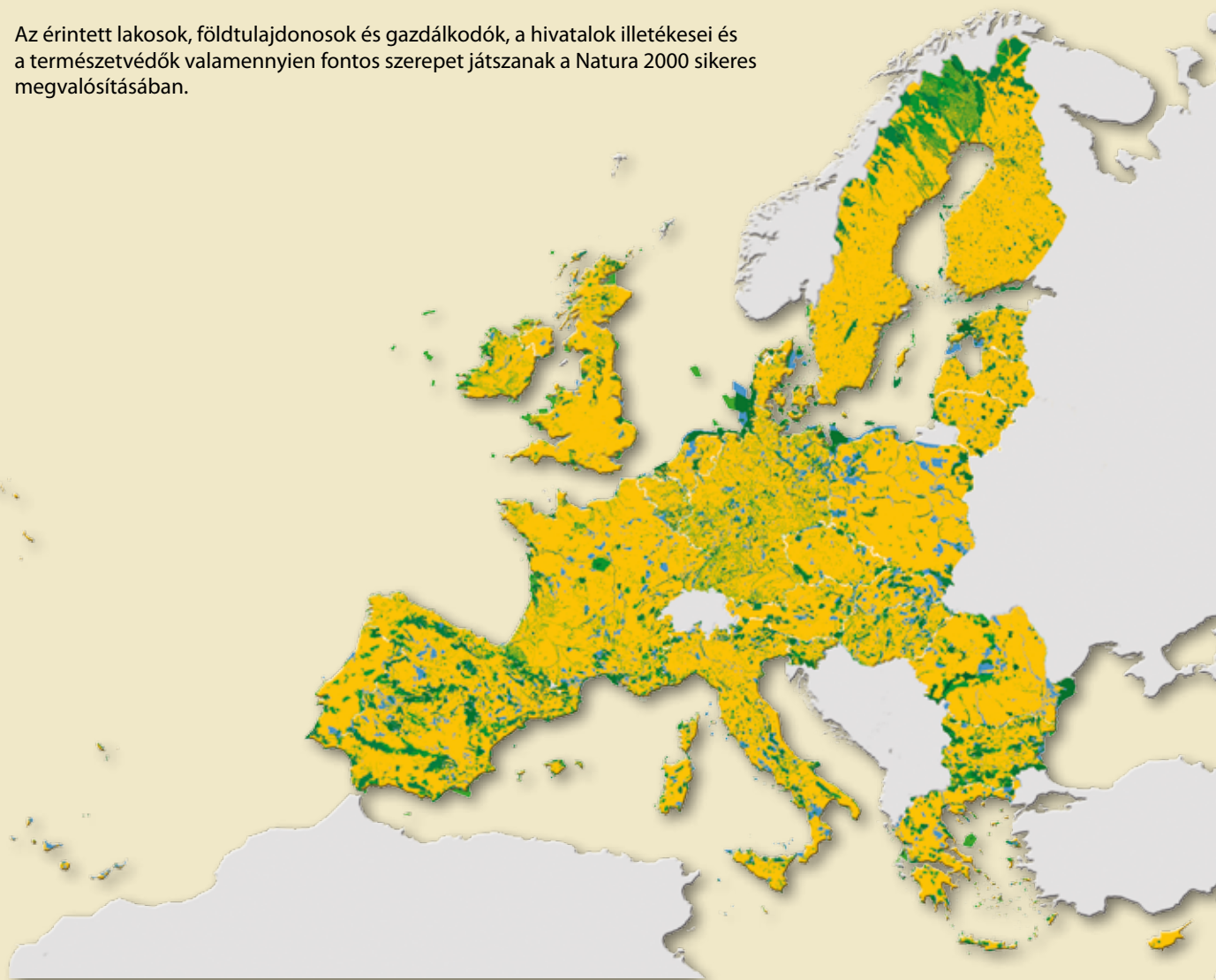
A Natura 2000 a legelőremutatóbb kezdeményezés, amely Európa gazdag természeti örökségének megőrzése érdekében valaha létrejött. Lehetővé teszi, hogy a 27 uniós tagállam közösen, az országhatároktól függetlenül munkálkodjon a kontinensen természetesen előforduló, értékes fajok és élőhelyek megőrzése érdekében.



Lényege a természetvédelmi területek ökológiai hálózatba szervezése: ez a Natura 2000 hálózat. Eddig 25.000 terület tartozik a rendszerhez, így jöhetett létre bolygónk legnagyobb, természetvédelmi területekből álló hálózata.

Mivel a Natura 2000 tájaink szerves része, fontos, hogy ezeket a területeket az ott található, sérülékeny élőhelyek és fajok szükségleteit figyelembe véve hasznosítsuk. Nem a gazdasági tevékenységek megszüntetése a cél, sokkal inkább olyan feltételek kialakítása, melyek megőrzik Európa biológiai sokféleségét.

Az érintett lakosok, földtulajdonosok és gazdálkodók, a hivatalok illetékesei és a természetvédők valamennyien fontos szerepet játszanak a Natura 2000 sikeres megvalósításában.



Európai Bizottság

**Natura 2000 – együtt a természet védelméért**

Luxemburg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala

2009 – 16pp – 21 x 29.7 cm

ISBN 978-92-79-11549-3



ISBN 978-92-79-11549-3



9 789279 115493